

Finansutskottets betänkande 2022/23:FiU2

Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om anslag för 2023 inom utgiftsområde 2, som uppgår till ca 19 miljarder kronor. Därmed avstyrker utskottet de alternativa budgetförslag som förts fram i motioner. Även de bemyndiganden om ekonomiska åtaganden som regeringen begärt tillstyrks, däribland förslag om kredit- och garantiramar för stabilitetsfonden och resolutionsreserven. Regeringens förslag om att riksdagen ska godkänna investeringsplaner för Statens fastighetsverk och Fortifikationsverket tillstyrks.

I betänkandet finns fem särskilda yttranden (S, V, C, MP). Ledamöterna från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet och Miljöpartiet avstår från ställningstagande när det gäller budgetbeslutet och redovisar i stället sina överväganden i särskilda yttranden.

Behandlade förslag

Proposition 2022/23:1 Förslag till statens budget 2023, utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning.

Fem yrkanden från allmänna motionstiden 2022/23.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Budgetprocessen i riksdagen	5
Utskottets överväganden.....	7
Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 2	7
Statens budget inom utgiftsområde 2	18
Agenda 2030	33
Reservation	34
Agenda 2030, punkt 2 (V)	34
Särskilda yttranden	36
1. Statens budget inom utgiftsområde 2, punkt 1 (S).....	36
2. Statens budget inom utgiftsområde 2, punkt 1 (V)	36
3. Statens budget inom utgiftsområde 2, punkt 1 (C)	38
4. Statens budget inom utgiftsområde 2, punkt 1 (MP)	39
5. Agenda 2030, punkt 2 (MP)	40
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	41
Propositionen	41
Motioner från allmänna motionstiden 2022/23	42
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och motionärernas anslagsförslag	43
<i>Bilaga 3</i>	
Regeringens förslag till beställningsbemyndiganden.....	44
<i>Tabeller</i>	
Tabell 1 Investeringsplan för Fortifikationsverket 2023–2025	26
Tabell 2 Investeringsplan för Statens fastighetsverk 2023–2025.....	27

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Statens budget inom utgiftsområde 2

a) Anslagen för 2023

Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2023 inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning enligt regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2022/23:1 utgiftsområde 2 punkt 11 och avslår motionerna

2022/23:1244 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V),

2022/23:2107 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP),

2022/23:2178 av Mikael Damberg m.fl. (S) och

2022/23:2206 av Martin Ådahl m.fl. (C).

b) Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Riksdagen bemyndigar regeringen att

1. för 2023 för stabilitetsfonden besluta om en kreditram på högst 50 000 000 000 kronor och en garantiram på högst 750 000 000 000 kronor,

2. för 2023 för resolutionsreserven besluta om en kreditram på högst 100 000 000 000 kronor och en garantiram på högst 200 000 000 000 kronor,

3. för 2023 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose Kammarkollegiets behov av likviditet i samband med inrättandet av nya myndigheter som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 25 000 000 kronor,

4. för 2023 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose Kammarkollegiets behov av likviditet i det statliga försäkringssystemet som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 100 000 000 kronor,

5. disponera de avgifter som tas ut med stöd av lagen (2022:900) om registrering av idéburna organisationer för registrering och tillsyn av idéburna organisationer,

6. för 2023 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose Statens tjänstepensionsverks behov av likviditet i pensionshanteringen som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 100 000 000 kronor,

7. för 2023 besluta att Fortifikationsverket får ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och markanläggningar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 30 000 000 000 kronor,

8. för 2023 besluta att Statens fastighetsverk får ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och markanläggningar

som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 15 200 000 000 kronor,

9. under 2023 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2022/23:1 utgiftsområde 2 punkterna 1–6, 8, 10 och 12.

c) Godkännande av investeringsplaner

Riksdagen godkänner

1. investeringsplanen för fastigheter och markanläggningar för 2023–2025 som en riktlinje för Fortifikationsverkets investeringar,

2. investeringsplanen för fastigheter och markanläggningar för 2023–2025 som en riktlinje för Statens fastighetsverks investeringar.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2022/23:1 utgiftsområde 2 punkterna 7 och 9.

2. Agenda 2030

Riksdagen avslår motion

2022/23:53 av Lotta Johnsson Fornarve m.fl. (V) yrkande 3.

Reservation (V)

Stockholm den 19 december 2022

På finansutskottets vägnar

Edward Riedl

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Edward Riedl (M), Mikael Damberg (S)*, Oscar Sjöstedt (SD), Gunilla Carlsson (S)*, Dennis Dioukarev (SD), Björn Wiechel (S)*, Charlotte Quensel (SD), Adnan Dibrani (S)*, Ida Drougge (M), Martin Ådahl (C)*, David Perez (SD), Janine Alm Ericson (MP)*, Carl B Hamilton (L), Eva Lindh (S)*, Adam Reuterskiöld (M), Yusuf Aydin (KD) och Ida Gabriellsson (V)*.

* Avstår från ställningstagande under punkt 1, se särskilda yttranden.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens budgetproposition 2022/23:1 i de delar som gäller utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning och ett antal motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2022/23. Regeringens förslag till riksdagsbeslut och motionsförslagen finns i bilaga 1. I bilaga 2 och 3 finns en sammanställning av regeringens förslag till anslag för 2023 samt de avvikelser från dessa som Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet och Miljöpartiet föreslår i sina respektive budgetmotioner. I bilaga 3 finns en sammanställning av regeringens förslag till beställningsbemyndiganden.

Budgetprocessen i riksdagen

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen i ett första steg genom ett beslut fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till (11 kap. 18 § tredje stycket riksdagsordningen).

Riksdagen har bifallit regeringens förslag och bestämt utgiftsramen för 2023 för utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning till 19 021 399 000 kronor (prop. 2022/23:1, bet. 2022/23:FiU1, rskr. 2022/23:51). I detta betänkande föreslår finansutskottet för riksdagen hur anslagen för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Riksdagens ställningstagande till anslag och bemyndiganden om ekonomiska åtaganden för utgiftsområdet ska göras genom ett enda beslut (11 kap. 18 § fjärde stycket riksdagsordningen).

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Enligt 10 kap. 3 § budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat.

I utskottens uppgifter ingår att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottens uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21, rskr. 2005/06:333–335).

Utskottet har mot den bakgrunden gått igenom regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 2 i budgetpropositionen. Genomgången är ett underlag för utskottets behandling av budgetpropositionen och för den fortsatta mål- och resultatdialogen med regeringen.

Betänkandets disposition

Betänkandet har disponerats så att regeringens resultatredovisning för utgiftsområdet i förhållande till de riksdagsbundna målen behandlas först. Därefter behandlas de förslag i budgetpropositionen och de motionsförslag som gäller statens budget inom utgiftsområde 2.

Utskottets överväganden

Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 2

Propositionen

I det följande redovisas resultaten och regeringens bedömning av måluppfyllelsen gällande riksdagsbundna mål inom följande områden:

- finansmarknadsområdet och internationella finansiella institutioner
- statlig förvaltningspolitik, statliga arbetsgivarfrågor och Agenda 2030
- fastighetsförvaltning
- prognoser, redovisning, statistik och uppföljning
- offentlig upphandling
- korrekta utbetalningar från välfärdssystemen.

Finansmarknad och internationella finansiella institutioner

Riksdagen har beslutat om följande mål för finansmarknadsområdet (prop. 2015/16:1 utg.omr. 2, bet. 2015/16:FiU2, rskr. 2015/16:118):

- Det finansiella systemet ska vara stabilt och präglas av högt förtroende med väl fungerande marknader som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster samtidigt som det finns ett högt skydd för konsumenter.
- Det finansiella systemet ska bidra till en hållbar utveckling.
- Statens finansförvaltning ska bedrivas effektivt.

Regeringen lyfter fram följande resultatindikatorer som mest centrala för respektive delmål på finansmarknadsområdet:

- hushållens skuldsättning (stabilitet och konsumentskydd)
- storbankernas marknadsandelar (stabilitet och väl fungerande marknader)
- storbankernas kapitaltäckning (stabilitet och högt förtroende)
- kundnöjdhet (konsumentskydd, högt förtroende)
- företagens finansieringsmöjligheter (väl fungerande marknader)
- gröna obligationer (hållbar utveckling)
- styckkostnad per statlig betalning (effektiv finansförvaltning).

Regeringen anser att det svenska finansiella systemet i huvudsak har fungerat väl under året. Visserligen har spridningen av covid-19 fortsatt, men störningarna på ekonomin och finansmarknaderna har minskat sedan 2020. Återhämtningen har tagit fart och de statliga stödåtgärder som vidtogs under 2020 har börjat fasas ut.

Efter ett omfattande regleringsarbete efter finanskrisen 2008–2009 har motståndskraften i systemet ökat och krishanteringssystemet stärkts. Bankernas genomsnittliga kapitaltäckning har ökat över tid, vilket har stärkt deras förmåga att hantera förluster och bidragit till uppfyllelsen av målet att det

finansiella systemet ska vara stabilt och präglas av högt förtroende. Sedan 2020 håller bankerna också mer kapital för utlåningen till den kommersiella fastighetssektorn, en sektor där risker och sårbarheter ökade under 2021. Detta har bidragit till att stärka bankernas motståndskraft mot störningar i sektorn. Ansvariga myndigheter fortsätter att följa riskutvecklingen i den kommersiella fastighetssektorn.

Den höga privata skuldsättningen medför risker både för enskilda och för samhällsekonomin i stort, inte minst i ljuset av stigande inflation och räntor. Det är därför positivt att vidtagna makrotillsynsåtgärder, främst bolånetak och amorteringskrav, har bidragit till att stärka hushållens motståndskraft. Regeringen konstaterar dock att hushållens skulder, inklusive konsumtionslånen, fortsatte att växa under 2021. Stora konsumtionslån innebär i första hand risker för den enskilde, inte minst eftersom räntekostnaderna kan vara relativt höga. En förbättring jämfört med tidigare år är att personer som tar konsumtionslån har högre inkomster och betalar mindre för sina lån i förhållande till sin inkomst. Enligt Finansinspektionens senaste utvärdering har också konsumentskyddet på marknaden stärkts, i samband med att reglerna för högkostnadskrediter skärptes. Vidare är kundnöjdheten förhållandevis hög bland konsumenterna. De åtgärder som har vidtagits de senaste åren har därmed bidragit till att konsumentskyddet stärkts.

Riksdagen har tillkännagett att regeringen samlat bör utvärdera effekterna av makrotillsynsåtgärder och även återkomma med förslag till åtgärder för att underlätta för förstagångsköpare på bostadsmarknaden (bet. 2019/20:FiU22 punkt 3, rskr. 2019/20:186). Finansinspektionen fick i regleringsbrevet för 2021 i uppdrag att redovisa en samlad utvärdering av de åtgärder som myndigheten hade vidtagit för att minska riskerna förknippade med hushållens skulder – bolånetak, amorteringskrav och andra makrotillsynsåtgärder. Utvärderingen (Samlad utvärdering av makrotillsynsåtgärder [Fi2021/03921]) visade att de åtgärder som myndigheten vidtagit bidragit till att bromsa både skuldutväxten och bostadsprisutvecklingen, och att fler hushåll amorterat på sina bolån. Åtgärderna har därutöver motverkat att långivare använder höga belåningsgrader eller låg amortering som konkurrensmedel. Sammantaget har Finansinspektionens åtgärder lett till att hushållen hade större motståndskraft att klara av både effekter till följd av pandemin och ränteuppgångar under 2021 än vad de annars skulle ha haft. Regeringen anser att tillkännagivandet är tillgodosett såvitt avser utvärdering av effekterna av makrotillsynsåtgärder. Tillkännagivandet är enligt regeringen inte slutbehandlat.

Försäkringssektorns motståndskraft bedöms vara god. Försäkrings- och tjänstepensionsföretagen har, trots sina stora tillgångar såsom aktier, fastigheter och olika typer av obligationer, visat sig kunna hantera de stora rörelserna på de finansiella marknaderna till följd av pandemin. Företagen bedöms därmed kunna möta sina åtaganden på både kort och lång sikt.

Det finansiella systemets betydelse och roll i omställningen till en hållbar ekonomi har blivit tydligare och insikten har ökat bland finansiella företag om de finansiella effekter som följer av klimatförändringarna och omställningen

till en hållbar ekonomi. Klimatrelaterade finansiella risker integreras i allt större utsträckning i de finansiella företagens verksamheter. Den svenska marknaden för gröna obligationer fortsätter att växa och är relativt stor i ett internationellt perspektiv. Det pågår ett omfattande regleringsarbete på EU-nivå och flera nationella åtgärder har vidtagits för att det finansiella systemet i ännu större utsträckning ska kunna bidra till en hållbar utveckling. Finansinspektionen har fått flera uppdrag på området. Åtgärderna har sammantaget förbättrat måluppfyllelsen när det gäller det finansiella systemets bidrag till en hållbar utveckling. Även bekämpningen av penningtvätt och finansiering av terrorism är en viktig fråga ur ett hållbarhetsperspektiv. Ansvariga myndigheters åtgärder, ny lagstiftning och ökade anslag till Finansinspektionen, bedöms ha haft effekt för måluppfyllelsen. Bankernas rapportering av misstänkta transaktioner har ökat och antalet lagföringsbeslut för penningtvätt var mer än tio gånger högre 2021 jämfört med 2015.

Styckkostnaden per statlig betalning 2021 understeg den genomsnittliga nivån för de senaste fem åren. Fler myndigheter har dessutom anslutit sig till Statens Valutakoncernkonto vilket har medfört en besparing på kostnaden för valutaväxlingar. Regeringen bedömer att måluppfyllelsen avseende en effektiv statlig finansförvaltning därmed är fortsatt god och oförändrad jämfört med föregående år.

Statlig förvaltningspolitik, statliga arbetsgivarfrågor och Agenda 2030

Målet för den statliga förvaltningspolitiken är en innovativ och samverkande statsförvaltning som är rättssäker och effektiv, har väl utvecklad kvalitet, service och tillgänglighet, och som därigenom bidrar till Sveriges utveckling och ett effektivt EU-arbete (prop. 2009/10:175, bet. 2009/10:FiU38, rskr. 2009/10:315).

Arbetsgivarpolitiken är en del av förvaltningspolitiken. Regeringens mål för arbetsgivarfrågor är en samordnad statlig arbetsgivarpolitik som säkerställer att myndigheterna har kompetens för att fullgöra sina uppgifter. Detta mål utgår från den långtgående delegeringen av arbetsgivarpolitiken i staten som utgör en viktig komponent i regeringens styrning av statsförvaltningen och beslutades av riksdagen 1994 (prop. 1993/94:77, bet. 1993/94:KU19, rskr. 1993/94:264, bet. 1994/95:KU3, rskr. 1994/95:7 och 8). Regeringen har satt upp följande delmål för de statliga arbetsgivarna:

- Den statliga sektorn ska totalt sett inte vara löneledande.
- En jämn könsfördelning på ledande befattningar i staten ska eftersträvas.
- Löneskillnaderna mellan kvinnor och män i staten ska minska.
- Andelen anställda i staten med utländsk bakgrund ska öka på alla nivåer.
- Arbetsmiljön i staten ska vara god.
- De statsanställda ska ha kunskap om och förståelse för grundläggande värden i statsförvaltningen och rollen som statsanställd.

Målet för genomförandet av Agenda 2030 är att Sverige ska genomföra Agenda 2030 för en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling genom en samstämmig politik nationellt och internationellt. Genomförandet ska präglas av agendans princip att ingen ska lämnas utanför (prop. 2019/20:188, bet. 2020/21:FiU28, rskr. 2020/21:154).

Följande indikatorer används för att redovisa resultaten inom området statlig förvaltningspolitik:

- allmänhetens förtroende för bl.a. regeringen, enligt redovisning i OECD:s rapport *Government at a Glance 2021*
- organisationen Transparency Internationals jämförelse av världens länder avseende korruption i den offentliga sektorn.

För att följa upp utvecklingen inom delområdet arbetsgivarfrågor i förhållande till regeringens mål och delmål används i huvudsak följande indikatorer:

- kompetensförsörjningsläget i staten
- utvecklingen av genomsnittliga löner i olika sektorer på arbetsmarknaden
- andelen kvinnor och män på ledande befattningar i staten
- löneskillnaden mellan kvinnor och män i staten
- andelen anställda med utländsk bakgrund på olika nivåer i staten
- den genomsnittliga sjukfrånvaron i staten
- utvecklingen av nybeviljad sjukersättning och aktivitetsersättning för anställda i staten
- utvecklingen av antalet anmälningar enligt det statliga personskadeavtalet (PSA)
- arbetsmiljöundersökningar (genomförs vartannat år).

Utifrån de internationella indikatorerna, och med hänsyn till att dessa till viss del även omfattar den kommunala sektorn, är den sammantagna bedömningen att den svenska statsförvaltningen vid en internationell jämförelse i stora delar är välfungerande men att den har vissa utmaningar.

En offentlig förvaltning som är motståndskraftig mot korruption är viktig för att upprätthålla medborgarnas förtroende. Det är därför viktigt att myndigheterna bedriver ett strukturerat antikorrupsionsarbete. Regeringen bedömer att en introduktionsutbildning för statsanställda kommer att kunna stärka de anställdas kunskap om den statliga värdegrunden och de grundläggande rättsprinciper och regelverk som gäller i statsförvaltningen, och därigenom bidra till en ökad rättssäkerhet och tillit till förvaltningen.

Coronakommissionens slutbetänkande är ett viktigt underlag i regeringens fortsatta arbete med att utveckla förvaltningen. Regeringen instämmer i kommissionens bedömning att den svenska förvaltningsmodellen över lag ger regeringen goda verktyg för att styra statsförvaltningen även i kris, men att modellen ställer krav på regeringens styrning och på relationen mellan regeringen och myndigheterna. Regeringen instämmer även i kommissionens bedömning att samordningen mellan myndigheter samt mellan staten, regionerna och kommunerna kan behöva utvecklas.

Regeringen bedömer att de åtgärder som Statens servicecenter vidtagit har bidragit till ökad kostnadseffektivitet, stärkt säkerhetsskydd och informations-säkerhet, förbättrad service och tjänster av god kvalitet samt minskade underskott i den avgiftsfinansierade verksamheten. Det bör dock finnas utrymme för fortsatt effektiviserings- och utvecklingsarbete. Myndighetens systematiska säkerhetsarbete vid utformningen av de tjänster som den tillhandahåller bedöms komma kundmyndigheterna till del.

Regeringen bedömer att ESV:s och Statskontorets underlag bidrar till att effektivisera statsförvaltningen, men anser i likhet med Statskontoret att myndigheten skulle kunna bidra mer till en högre effektivitet i förvaltningen.

Digitalisering är fortsatt viktigt för att öka förvaltningens effektivitet och kvalitet, för att ge bättre service till medborgarna samt för att stödja utveckling och förmåga till innovation (se utg.omr. 22 avsnitt 4 om digitaliseringspolitik). Digitala lösningar behöver också kompletteras med icke-digital service för att förvaltningen ska vara tillgänglig för medborgarna.

Utvecklingen av den gemensamma organisationen för lokal statlig service har fortsatt sedan Statens servicecenter tog över ansvaret för verksamheten i juli 2019. Regeringen bedömer att den pågående utbyggnaden av antalet servicekontor förbättrar tillgången till statlig service på fler platser i landet. Anslutningen av Arbetsförmedlingens kundtorgstjänster på samtliga 118 servicekontor under 2021 och samarbetet med Migrationsverket har vidare breddat serviceutbudet vid servicekontoren och visar hur ökad myndighets-samverkan kan bidra till ökad effektivitet och medborgarnytta.

Utvecklingen är fortsatt positiv för flertalet av de delmål som har ställts upp för staten som arbetsgivare och där utvecklingen följs upp med resultat-indikatorer.

Kompetensförsörjningen i staten bedöms i huvudsak fungera väl. Den statliga sektorn är den sektor som har högst andel högutbildade. Drygt fyra av fem statliga arbetsgivare uppger dock att de har personalbrist. Bristen är fortfarande störst i fråga om personal med it-kompetens. Den statliga sektorn är inte unik i detta avseende, men bristen på kompetens inom detta område försämrar förutsättningarna för att utveckla och effektivisera statsförvaltningen. Den ökande bristen på personal inom vissa områden ställer fortsatt höga krav på myndigheterna och Arbetsgivarverket att stärka statens attraktivitet som arbetsgivare.

Regeringen bedömer att SPV:s administration av den statliga tjänstepensioneringen fungerar väl, och att myndigheten bidrar till målet om en samordnad statlig arbetsgivarpolitik. De som kontaktar SPV eller använder myndighetens tjänster är nöjda med den service och information som myndigheten ger. Myndigheten arbetar för att effektiviteten och säkerheten i verksamheten ska öka. För att pensionskostnaderna ska täckas har SPV höjt de premier som myndigheterna ska betala för sina anställdas förmånsbestämda pensionsförmåner.

Riksdagen har i ett tillkännagivande anfört att regeringen ska redovisa arbetet med Sveriges genomförande av Agenda 2030 vartannat år i en

skrivelse till riksdagen (bet. 2020/21:FiU28 punkt 2, rskr. 2020/21:154). Tillkännagivandet är enligt regeringen inte slutbehandlat.

Sverige har en god måluppfyllelse, men också fortsatta utmaningar när det gäller att genomföra Agenda 2030 (skr. 2021/22:247). Arbetet för att genomföra agendan behöver intensifieras, både nationellt och i det globala samarbetet. Arbetet för en samstämmig politik för hållbar utveckling, lokalt, regionalt, nationellt och internationellt samt mellan politikområden är en central del i Sveriges genomförande av Agenda 2030. Regeringen bedömer att den nationella samordnarens arbete har stärkt och främjat genomförandet av agendan, framför allt på lokal och regional nivå. Sveriges utmaningar vid genomförandet av Agenda 2030 som SCB identifierade i delredovisningen Genomförande av Agenda 2030, Statistisk lägesbild 2019 som publicerades i oktober 2019, kvarstår. Regeringen bedömer att Rysslands invasion av Ukraina påverkar måluppfyllelsen negativt. Detsamma gäller pandemins effekter.

Fastighetsförvaltning

Med utgångspunkt i de riktlinjer som riksdagen har beslutat inom lokalförsörjnings- och fastighetsområdet (prop. 1991/92:44, bet. 1991/92:FiU8, rskr. 1991/92:107) är regeringens mål för området en kostnads-effektiv statlig fastighetsförvaltning med rimligt risktagande samt med likvärdig avkastning och service i jämförelse med andra alternativ. Det saknas ett riksdagsbundet mål för den statliga fastighetsförvaltningen.

Regeringen har preciserat följande delmål för de fastighetsförvaltande myndigheterna Fortifikationsverket (Fortv) och Statens fastighetsverk (SFV) inom ramen för det ovan nämnda målet och de nationella miljö kvalitetsmålen:

- Fastigheterna ska förvaltas så att god hushållning och hög ekonomisk effektivitet uppnås.
- Fastigheternas värden ska bevaras på en för ägaren och brukaren långsiktigt lämplig nivå.
- Hyresgästerna ska ges ändamålsenliga och konkurrenskraftiga lokaler, markområden och anläggningar.
- Myndigheterna ska uppfattas som kompetenta och serviceinriktade hyresvärdar.
- Myndigheterna ska inom sitt område verka för att uppfylla de nationella miljö kvalitetsmålen.
- Hänsynen till miljö- och kulturmiljö värden ska i tillämpliga delar motsvara vad som gäller för andra stora fastighetsförvaltare.

Fortv ska även bidra till att uppfylla målet för det militära försvaret som riksdagen har beslutat om efter förslag i propositionen Totalförsvaret 2021–2025 (prop. 2020/21:30, bet. 2020/21:FöU4, rskr. 2020/21:136). Målet innebär bl.a. att förvaltningen av fastigheter avsedda för försvarsändamål och utveckling av detta fastighetsbestånd ska vara ändamålsenlig och stärka den operativa förmågan i Försvarsmakten.

För att följa upp utvecklingen inom verksamhetsområdet i förhållande till målen används i huvudsak följande indikatorer:

- hyresintäkt i kronor per kvadratmeter
- driftkostnad i kronor per kvadratmeter
- underhållskostnad i kronor per kvadratmeter
- driftnetto i kronor per kvadratmeter
- ekonomisk vakansgrad
- kundnöjdhet
- energianvändning
- myndigheternas miljöledningsarbete.

Såväl Fortv som SFV ska, i enlighet med sina respektive regleringsbrev för 2022, uppnå ett resultat i sin verksamhet som efter finansiella poster motsvarar en avkastning om 2,5 procent på 30 procent av myndighetens genomsnittliga lån i Riksgäldskontoret för investeringar och anläggningar.

Inom SFV:s fastighetsbestånd har fastigheterna indelats i tre kategorier: de med en marknadsmässig hyressättning (marknadshyresfastigheter), de fem kulturinstitutionernas huvudbyggnader med en kostnadsbaserad hyressättning (kostnadshyresfastigheter) och de fastigheter där hyresintäkterna inte långsiktigt kan täcka kostnaderna (bidragsfastigheter). De sistnämnda fastigheterna saknar förutsättningar för att ge ett långsiktigt ekonomiskt överskott. Regeringens ambition är att intäkterna från bidragsfastigheterna på sikt ska öka. För fastigheter med kostnadshyra gäller att hyresgästen betalar en hyra som motsvarar kostnaderna för drift, underhåll, administration och kapitalkostnader. Det finns även ett riksdagsbundet mål för arkitektur, form och design. I enlighet med detta ska bl.a. Fortv och SFV, utifrån sina respektive förutsättningar, agera föredömligt för hållbara, tillgängliga gestaltade livsmiljöer inom staten (se utg.omr. 17).

Den säkerhetspolitiska utvecklingen i omvärlden har förändrat förutsättningarna för Fortv och SFV att utföra sina uppdrag. Samtidigt påverkas myndigheternas arbete alltjämt av effekterna av pandemin, t.ex. när det gäller tillgången till kompetens och material. Förändringarna har medfört behov av ökad flexibilitet och omprioriteringar.

Regeringen bedömer att den statliga fastighetsförvaltningen i huvudsak fungerar väl. Frågan om god förvaltningskultur är viktig, eftersom Fortv och SFV bedriver verksamhet i branscher med stora upphandlingar och betydande värden i omlopp. För Fortv är det av särskild vikt att den interna styrningen och kontrollen säkerställs, då myndigheten fortsatt befinner sig i en tillväxtfas, med bl.a. stora fastighetsförvärv och investeringar inom försvarsområdet, som innebär risker och har stora finansiella effekter för staten.

Regeringen anser att Fortv och SFV till stora delar har genomfört sina uppdrag tillfredsställande och att myndigheterna uppfyllt sina mål. Resultatindikatorerna för de två myndigheterna pekar på en stabil verksamhet,

även om externa faktorer kan påverka nyckeltalen över tid. Fastighetsförvaltningen bedöms uppnå delmålen om en god hushållning och en hög ekonomisk effektivitet.

Fortv och SFV arbetar aktivt för att uppnå regeringens mål om att minska energianvändningen. De båda myndigheterna har dock endast begränsad rådighet över energiförbrukningen, eftersom den delvis beror på hur hyresgästerna använder fastigheterna.

Prognoser, redovisning, statistik och uppföljning

I linje med det riksdagsbundna målet för den statliga förvaltningspolitiken har regeringen beslutat om följande mål för området prognoser, redovisning, statistik och uppföljning:

- Prognoser samt analyser och uppföljningar av den samhällsekonomiska och statsfinansiella utvecklingen ska vara tillförlitliga och väldokumenterade.
- Statistiken ska vara av god kvalitet och tillgänglig för användarna. Kostnaden för uppgiftslämnarna ska minska, statistikproduktionen ska vara effektiv och samordningen av statistiken ska utvecklas.

Målet att producera statistik av god kvalitet mäts bl.a. genom punktlighet i publicering, nöjdhetsindex och allmänhetens förtroende. Tillgängligheten till statistiken mäts bl.a. genom antal tabeller i och uttag från Statistiska centralbyråns (SCB) statistikdatabas på myndighetens webbplats samt antalet besök på denna. Kostnaderna för uppgiftslämnandet mäts genom uppgiftslämnarnas totala kostnader och kostnadsförändringen jämfört med föregående år. Effektiviteten i statistikproduktionen mäts genom produktivitetsförändringen jämfört med föregående år.

Statistiken som SCB utvecklar, framställer och sprider används som underlag i forskning, prognoser, utredningsverksamhet, samhällsdebatt och beslutsfattande. Genom en fortsatt hög punktlighet i publicering och goda resultat vad gäller kundnöjdhet och förtroende bedöms målet att statistiken ska vara av god kvalitet i stor utsträckning ha uppnåtts. Det finns även ett fortsatt stort intresse för den omfattande statistik som finns tillgänglig via SCB:s webbplats. Därtill har nya tjänster skapats för att ta del av statistiskt material, vilket bedöms medföra en bättre tillgänglighet för användarna. Minskade kostnader för uppgiftslämnarna och insatser för att ytterligare förenkla för uppgiftslämnarna bedöms bidra till måluppfyllelsen. Den ökade produktiviteten under 2021 visar på en förbättrad effektivitet i statistikproduktionen och god måluppfyllelse i denna del. Samverkan mellan de statistikansvariga myndigheterna under SCB:s ledning bedöms ha bidragit till att samordningen av statistiken har utvecklats.

Offentlig upphandling

Utifrån det riksdagsbundna målet för den statliga förvaltningspolitiken har följande mål preciserats för den offentliga upphandlingen: Den offentliga upphandlingen ska vara effektiv, rättssäker och ta till vara konkurrensen på marknaden, samtidigt som innovativa lösningar främjas samt miljöhänsyn och sociala hänsyn beaktas (prop. 2014/15:1 utg.omr. 2, bet. 2014/15:FiU2, rskr. 2014/15:78).

Följande centrala resultatindikatorer används vid resultatbedömningen mot det förvaltningspolitiska målet:

- andel avbrutna upphandlingar
- antal anbudsgivare per upphandling
- andel överprövade upphandlingar
- andel överprövningar med helt eller delvis bifall i förvaltningsrätten.

I delar av resultatbedömningen beaktas även vissa andra resultat, exempelvis information i rapporter från Upphandlingsmyndigheten och Konkurrensverket.

Utvecklingen med ett ökat genomsnittligt antal anbudsgivare i upphandlingar under de senaste fem åren är positiv, eftersom den innebär att konkurrensen om de offentliga kontrakten har ökat. En ökad konkurrens bidrar i förlängningen till lägre priser och effektivare användning av offentliga medel. För ett stort antal upphandlingar är dock antalet anbudsgivare fortfarande lågt (färre än tre). De förenklade förutsättningarna för icke-direktivstyrda upphandlingar bedöms kunna bidra till att fler företag ser det som attraktivt att lämna anbud i upphandlingar, och därmed öka utbudet för den offentliga sektorn. Även åtgärderna som syftar till att göra överprövningsprocesserna mer förutsebara kan bidra till att öka antalet anbud, om de potentiella leverantörerna inte ser samma risk för en utdragen process som tidigare.

Att färre upphandlingar blir föremål för överprövning än tidigare, samtidigt som fler leverantörer deltar i upphandlingar, är positivt. Det indikerar att fler är nöjda med hur upphandlingarna genomförs och anser att de är korrekt genomförda, samtidigt som konkurrensen stärks.

Enligt preciseringen av målet för området ska upphandlingen även främja innovativa lösningar samt beakta miljö och sociala hänsyn. Uppdragen om cirkulär upphandling och tillgänglighet bedöms kunna bidra till detta. Regeringen bedömer att det finns en stor variation när det gäller hur upphandlande myndigheter och enheter hanterar sina inköp, men att allt fler har ett mer strategiskt synsätt. Ett sådant synsätt bidrar också till uppfyllelsen av målet.

Korrekt utbetalningar från välfärdssystemen

Det övergripande målet för att minska de felaktiga utbetalningarna från välfärdssystemen är att utbetalningarna från dessa system ska vara korrekta, andelen felaktiga utbetalningar ska minska och fel ska motverkas (prop. 2020/21:1 utg.omr. 2, bet. 2020/21:FiU2, rskr. 2020/21:150).

Utöver målet för att minska de felaktiga utbetalningarna från välfärdssystemen finns sedan 2021 en etablerad struktur för en övergripande, långsiktig och tydlig styrning av arbetet med att upptäcka och motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen. Den nya strukturen är uppbyggd utifrån dels det övergripande målet, dels bestämmelserna i förordningen (2021:663) om arbetet med att säkerställa korrekta utbetalningar från välfärdssystemen. Den senare förordningen omfattar vissa statliga välfärdssystem och utbetalningar från arbetslöshetskassor. Ekonomistyrningsverket (ESV) ska samordna det arbete som utförs enligt förordningen. Vid myndigheten har även ett råd för korrekta utbetalningar inrättats. Rådet ska främja samverkan mellan de myndigheter som representeras i rådet.

ESV ska vart tredje år redovisa en fördjupad lägesbeskrivning som innehåller en redogörelse för resultaten av genomförda omfattningsstudier, en bedömning av den totala omfattningen av felaktiga utbetalningar, analyser av orsakerna till felaktiga utbetalningar samt en redovisning av vilka åtgärder som har vidtagits för att säkerställa korrekta utbetalningar och vilken effekt de har haft. ESV ska lämna sin första fördjupade lägesbeskrivning i mars 2023. ESV ska därutöver årligen för regeringen redovisa en samlad lägesbeskrivning av det arbete som har bedrivits av berörda myndigheter och aktörer för att säkerställa korrekta utbetalningar från välfärdssystemen. Regeringen kommer med utgångspunkt i ESV:s redovisningar och myndigheternas resultatredovisningar årligen redovisa resultatet av arbetet i budgetpropositionen. Med kunskap om de felaktiga utbetalningarnas omfattning och orsaker samt om åtgärdernas effekter är det möjligt att prioritera resurser till rätt åtgärder, och att bedriva ett målinriktat och effektivt arbete.

Måluppfyllelsen inom området redovisas efter en helhetsbedömning utifrån ett flertal indikatorer:

- upptäckta felaktigt utbetalda belopp i förhållande till de totala utbetalningarna
- antal återkrav
- antal polisanmälningar
- andelen i befolkningen som anser att det är lätt att göra rätt vid ansökan om bidrag
- andelen i befolkningen med tillåtande attityder till olika former av bidragsbrott
- andelen i befolkningen som upplever att risken för att bli ertappad med bidragsbrott är låg.

Den första indikatorn syftar till att följa upp de delar av målet som avser att utbetalningarna ska vara korrekta och att andelen felaktiga utbetalningar ska minska. Indikatorerna antal återkrav och polisanmälningar syftar till att följa upp i vilken omfattning som fel åtgärdas. De tre sista indikatorerna syftar till att följa upp attityder till bl.a. olika typer av bidragsbrott.

En grundläggande förutsättning för att förebygga felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen är att det ska vara lätt att göra rätt vid ansökan om bidrag

och ersättningar. Allmänhetens attityder till bl.a. bidragsbrott och myndigheternas kontroller har också betydelse för omfattningen av de felaktiga utbetalningarna, bl.a. genom möjligheten att rationalisera sitt agerande inför sig själv eller andra. Tröskeln för att begå bidragsbrott kan antas vara lägre om omgivningen anser att detta är acceptabelt. Den upplevda upptäcktsrisken vad gäller bidragsbrott kan vidare antas påverka benägenheten att begå bidragsbrott och därigenom omfattningen av felaktiga utbetalningar.

Utöver indikatorerna används följande bedömningsgrunder för att redovisa resultat inom området:

- betydande risker för felaktiga utbetalningar och utvecklingen av dessa risker
- bedömning av vilka ersättningssystem som har en särskilt hög risk för felaktiga utbetalningar.

ESV har fått i uppdrag av regeringen att analysera uppfyllelsen av målet för området och att föreslå vilka kompletterande resultatindikatorer som kan användas för den årliga uppföljningen (Fi2021/04004). Uppdraget redovisades den 30 juni 2022 och förslagen bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Regeringen bedömer att målet om att utbetalningarna från välfärdssystemen ska vara korrekta, att andelen felaktiga utbetalningar ska minska och att fel ska motverkas delvis har uppfyllts. Arbetsförmedlingen, CSN, Försäkringskassan, Migrationsverket och Pensionsmyndigheten fick resurstillskott 2021 och 2022 för att stärka arbetet med att motverka felaktiga utbetalningar och bidragsbrott.

År 2021 ökade antalet återkrav och polisanmälningar vid samtliga respektive flertalet berörda myndigheter. Det kan sannolikt förklaras av att myndigheterna har intensifierat arbetet för att minska de felaktiga utbetalningarna. Det kan dock också delvis vara en indikation på att det faktiska antalet felaktiga utbetalningar har ökat. Det förstärkta arbetet väntas över tid leda till att antalet upptäckta felaktiga utbetalningar kommer att öka vid myndigheterna kommande år. Tidigare skattningar som har gjorts av den totala omfattningen av felaktiga utbetalningar, bl.a. av KUT-delegationen (SOU 2019:59), visar att andelen felaktiga utbetalningar som inte upptäcks är mycket stor inom vissa förmåner, t.ex. tillfällig föräldrapenning och assistansersättning. Det finns även fortsatt betydande risker för felaktiga utbetalningar kopplade till bl.a. arbete i kombination med ersättning och felaktiga uppgifter om bosättning. Återkraven avseende stöd för nystartsjobb och lönebidrag är alljämt betydande.

År 2018–2022 har attityderna till bidragsbrott utvecklats till att vara mindre tillåtande, vilket kan innebära att tröskeln att begå bidragsbrott har blivit högre. Den upplevda upptäcktsrisken vid brott med bidrag har dock sjunkit under samma tidsperiod, vilket kan innebära en ökad benägenhet att begå bidragsbrott. Andelen i befolkningen som anser att det är lätt att göra rätt när man ansöker om bidrag är oförändrad eller har blivit något lägre de senaste fyra åren. Sammantaget är dessa attitydförändringar relativt begränsade, och

regeringen bedömer att de sannolikt inte haft någon större påverkan på omfattningen av de felaktiga utbetalningarna från välfärdssystemen.

Regeringen bedömer att myndigheternas arbete, det förstärkta samarbetet samt den nya strukturen och samordningen, som följer av förordningen om arbetet med att säkerställa korrekta utbetalningar från välfärdssystemen, har bidragit positivt till målpuppfyllelsen. Samtidigt bedöms resultaten inom området till viss del ha påverkats negativt till följd av spridningen av covid-19. CSN har t.ex. prioriterat handläggning av ansökningar framför arbetet med t.ex. polisanmälningar. Försäkringskassan har vidare till viss del prioriterat handläggningen av de tillfälliga och anpassade ersättningarna under pandemin framför kontroller inom bl.a. föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning.

En särskild utredare har i uppdrag att genomföra bildandet av en ny myndighet, Utbetalningsmyndigheten (dir. 2022:8). Myndigheten ska förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen samt ta över ansvaret för att betala ut vissa förmåner och stöd från de statliga systemen. Myndigheten ska också genomföra systemövergripande dataanalyser och granskningar. Utbetalningsmyndigheten ska inleda sin verksamhet under 2024.

Utskottets bedömning

Utskottet noterar att det som en följd av snäva tidsramar inte har varit möjligt för regeringen att ge resultatredovisningen ett fullödigt innehåll. Utskottet utgår från att nästa års budgetproposition kommer att innehålla en sedvanlig resultatredovisning i enlighet med budgetlagens krav.

Statens budget inom utgiftsområde 2

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslagen för 2023 inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning enligt regeringens förslag och lämnar de bemyndiganden som regeringen har begärt, däribland förslag om kredit- och garantiramar för stabilitetsfonden och resolutionsreserven. Riksdagen godkänner också investeringsplaner för Statens fastighetsverk och Fortifikationsverket. Motionärernas alternativa förslag till statens budget för 2023 inom utgiftsområde 2 avslås.

Jämför särskilt yttrande 1 (S), 2 (V), 3 (C) och 4 (MP).

I detta avsnitt behandlas regeringens och motionärernas förslag till anslag inom utgiftsområde 2, bemyndiganden om ekonomiska åtaganden och investeringsplaner för Statens fastighetsverk (SFV) och Fortifikationsverket (Fortv). I förslagen till bemyndiganden om ekonomiska åtaganden ingår bl.a.

förslag om beställningsbemyndiganden samt om krediter till Riksgäldskontoret och kredit- och garantiramar för stabilitetsfonden och resolutionsreserven. Regeringens och motionärernas anslagsförslag framgår av tabellen i bilaga 2.

Propositionen

Redovisningen nedan görs enligt indelningen i propositionen, dvs.:

- Finansmarknad och internationella institutioner
- Statlig förvaltningspolitik, statliga arbetsgivarfrågor och Agenda 2030
- Fastighetsförvaltning
- Prognoser, redovisning, statistik och uppföljning
- Offentlig upphandling

Finansmarknad och internationella finansiella institutioner

Finansinspektionen

Regeringen föreslår att 788,3 miljoner kronor anvisas till anslaget 1:11 Finansinspektion för 2023.

Regeringen föreslår att ansvar för tillsyn över tillståndspliktiga aktörers kreditprövningar flyttas från Konsumentverket till Finansinspektionen. Detta föreslås öka anslaget 1:11 Finansinspektionen med 340 000 kronor fr.o.m. 2023. Finansiering sker genom att anslaget 2:1 Konsumentverket inom utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik, minskas med motsvarande belopp fr.o.m. 2023.

En ny struktur för samhällets krisberedskap och civilt försvar medför ytterligare uppgifter för bl.a. Finansinspektionen. Anslaget föreslås därför ökas med 7,5 miljoner kronor fr.o.m. 2023. Finansiering sker genom att anslaget 2:4 Krisberedskap inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap minskas med totalt 249 miljoner kronor fr.o.m. 2023.

För att stärka Finansinspektionens tillsyns- och analysförmåga i syfte att öka motståndskraften i det finansiella systemet föreslår regeringen att anslaget ökas med 25 miljoner kronor per år t.o.m. 2025.

I syfte att stärka konsumenters ställning på bankmarknaden och höja förtroendet för finansmarknaden avser regeringen att ge Finansinspektionen ett uppdrag. Regeringen föreslår därför att anslaget ökas med 2 miljoner kronor 2023.

För att tillse att Krigsförsäkringsnämnden har en lämplig organisation och beredskap som fungerar i händelse av höjd beredskap och krig, bör det göras en översyn av verksamheten. För detta föreslår regeringen att anslaget ökas med 600 000 kronor per år t.o.m. 2025.

Riksgäldskontoret

Regeringen föreslår att 364,0 miljoner kronor anvisas under anslaget 1:12 Riksgäldskontoret för 2023.

För myndighetens arbete med tillsyns- och prövningsansvar av anläggningshavares och transportörens ekonomiska säkerhet vid händelse av radiologiska olyckor föreslås anslaget öka med 6 miljoner kronor fr.o.m. 2023. Finansiering föreslås ske genom att anslaget 2:2 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård minskas med 7,5 miljoner kronor fr.o.m. 2023.

För myndighetens nya uppgifter att yttra sig över ekonomiska säkerheter vid gruvverksamhet föreslås anslaget öka med 3 miljoner kronor 2023.

För att stärka myndighetens arbete med att motverka cyberhot och att kunna verka under höjd beredskap föreslår regeringen att anslaget ökas med 10 miljoner kronor per år t.o.m. 2025.

Kredit- och garantiramar till stabilitetsfonden och resolutionsfonden

Regeringen föreslår att den bemyndigas att för 2023 för stabilitetsfonden besluta om en kreditram på högst 50 miljarder kronor och en garantiram på högst 750 miljarder kronor. Vidare föreslår regeringen att den bemyndigas att för 2023 för resolutionsreserven besluta om en kreditram på högst 100 miljarder kronor och en garantiram på högst 200 miljarder kronor.

I samband med genomförandet i svensk rätt av EU:s krishanteringsdirektiv, som avser kreditinstitut och värdepappersbolag, ändrades reglerna för stabilitetsfonden och en ny fond för finansiering av krishanteringsåtgärder, resolutionsreserven, inrättades. I samband med inrättandet beslutades att riksdagen årligen ska fastställa kredit- och garantiramar för stabilitetsfonden och resolutionsreserven.

Stabilitetsfonden kan komma att användas för att finansiera åtgärder enligt lagen (2015:1017) om förebyggande statligt stöd till kreditinstitut och om stabilitetsfonden, EU:s förordning om återhämtning och resolution av centrala motparter och lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om återhämtning och resolution av centrala motparter. Åtgärderna innefattar kapital- eller likviditetsstöd till livskraftiga banker och centrala motparter. Stabilitetsfondens behållning uppgår i dagsläget till ca 40 miljarder kronor. Regeringen bedömer att medlen utgör en betydande resurs för att vidta eventuella krisinsatser, dvs. förebyggande statligt stöd till kreditinstitut och centrala motparter, statligt stöd under resolution till centrala motparter eller användning av statliga stabiliseringsverktyg i fråga om kreditinstitut, värdepappersbolag och centrala motparter. Stabilitetsfonden kan också komma att användas till att betala ut kompensation till en central motparts aktieägare, clearingmedlemmar och andra borgenärer i de fall dessa fått ett sämre ekonomiskt utfall vid resolution än vid konkurs eller likvidation. Fonden kan med regeringens godkännande även komma att användas till finansiering av resolutionsåtgärder eller likvärdiga åtgärder som gäller en central motpart i utlandet.

Det program som inrättades vid finanskrisen 2008 hade ett fastställt belopp om högst 50 miljarder kronor, vilket var det sammanlagda kapitaltillskott som staten kunde medge. Samma belopp utgör för närvarande utgångspunkt för

stabilitetsfondens lånemöjligheter och föreslås gälla även för 2023. Beloppet bedöms även kunna täcka eventuella lånebehov i fråga om centrala motparter. I dag finns det endast en central motpart i Sverige – Nasdaq Clearing Aktiebolag.

Garantiramen för stabilitetsfonden bör bestämmas utifrån det faktum att i första hand generella stödåtgärder i form av garantiprogram till samtliga banker kan komma att bli aktuella vid en allvarlig störning i det finansiella systemet. Garantiramen för stabilitetsfonden bör vara på ett högre belopp än den ram som gäller för resolutionsreserven, eftersom det här blir fråga om generella stödåtgärder till samtliga banker. Den ram som fanns i garantiförordningen från 2008 uppgick inledningsvis till 1 500 miljarder kronor och var baserad på de svenska bankernas upplåning under en viss period. Ramen sänktes senare till 750 miljarder kronor även om utnyttjandet aldrig var över 400 miljarder kronor. Samma belopp utgör för närvarande ramen för stabilitetsfondens möjlighet att medge garantier och föreslås även gälla för 2023. Beloppet bedöms även kunna täcka eventuella behov av att ställa ut garantier i fråga om centrala motparter.

Resolutionsreserven kan komma att användas för att finansiera åtgärder inom ramen för ett resolutionsförfarande i fråga om kreditinstitut och värdepappersbolag, vilket innefattar åtgärder för att stötta rekonstruktion av systemviktiga banker som i utgångsläget inte bedöms som livskraftiga. Resolutionsreserven uppgår i dagsläget till ca 47 miljarder kronor. När det gäller resolutionsreservens kreditram anser regeringen att den främst bör bli aktuell i fråga om olika återkapitaliseringsåtgärder efter det att nedskrivning av vissa av företagets skulder skett. Därutöver kan resolutionsreservens kreditram komma att användas till att betala ut kompensation till företagets ägare och borgenärer i de fall dessa fått ett sämre ekonomiskt utfall vid resolution än vid konkurs eller likvidation. Kreditramen, som för närvarande uppgår till 100 miljarder kronor, motiveras därför av att den bör ha åtminstone samma förmåga till återkapitaliseringsåtgärder som kreditramen till stabilitetsfonden, dvs. 50 miljarder kronor, samt dessutom innehålla utrymme för att hantera eventuella kompensationsfall. Kreditramen på 100 miljarder kronor föreslås därför även gälla under 2023. Garantiramen för resolutionsreserven kan användas om banker i resolution initialt behöver stöd för sin finansiering (likviditet). Garantier kan ges till banken själv eller till Riksbanken. Att uppskatta likviditetsbehov i en krissituation är svårt, men bedömningen är att likviditetsstöd till flera av Sveriges storbanker skulle behöva uppgå till minst 100 miljarder kronor. Det kan finnas en negativ signaleffekt i att under ett krisförlopp behöva justera garantiramen. Därför föreslår regeringen att garantiramen för resolutionsreserven även under 2023 sätts till 200 miljarder kronor.

Vissa garanti- och medlemsavgifter

Regeringen föreslår att 110 miljoner kronor anvisas anslaget 1:14 Vissa garanti- och medlemsavgifter för 2023. Anslaget får användas för utgifter för

Sveriges årliga medlemsavgifter, avgifter eller statsbidrag till Bruegel, European Institute of Public Administration (EIPA) samt Europarådets utvecklingsbank (CEB). Anslaget får även användas för utgifter för infrianden av garantier till vissa internationella finansieringsinstitut, och utgifter för eventuella böter till följd av försenat genomförande av EU-direktiv. Anslaget får även användas för infrianden av statens åtaganden i enlighet med avtalen om Europeiska investeringsbankens garantifond för stöd till i första hand företag i ekonomiska svårigheter orsakade av utbrottet av covid-19 och avtalet med Europeiska kommissionen om en garanti för ett europeiskt instrument för tillfälligt stöd för att minska risken för arbetslöshet i en krissituation till följd av utbrottet av covid-19 (SURE).

Finansmarknadsforskning

Regeringen föreslår att 60 miljoner kronor anvisas under anslaget 1:16 Finansmarknadsforskning för 2023. Anslaget får användas för utgifter för finansmarknadsforskning och högst 2 procent av anslaget får användas för programanknutna förvaltningsutgifter. Detta innebär en anslagsökning med 10 miljoner kronor jämfört med 2021.

Statlig förvaltningspolitik, statliga arbetsgivarfrågor och Agenda 2030

Statskontoret

Regeringen föreslår att 108,3 miljoner kronor anvisas under anslaget 1:1 Statskontoret för 2023. Anslaget får användas för Statskontorets förvaltningsutgifter och för regeringens behov av vissa förvaltningspolitiska insatser.

Kammarkollegiet

Regeringen föreslår att 118,3 miljoner kronor anvisas under anslaget 1:2 Kammarkollegiet för 2023. Anslaget får användas för Kammarkollegiets förvaltningsutgifter och för förvaltningsutgifter för vissa nämnder. Anslaget får även användas för att bevaka statens rätt och andra allmänna intressen samt utbetalning av vissa mindre skadeståndsansättningar.

För att finansiera myndighetens handläggning av ärenden om statlig ersättning för personskada orsakad av vaccin mot covid-19 ökades anslaget med 2 miljoner kronor 2022 (prop. 2021/22:1 utg.omr. 2 avsnitt 4.6, bet. 2021/22:FiU1, rskr. 2021/22:119). Anslaget beräknades öka med 2 miljoner kronor 2023 respektive 2024. Regeringen föreslår att anslaget ökas med ytterligare 2 miljoner kronor 2023 för handläggning av ett ökat antal ärenden av detta slag.

Kammarkollegiet handlägger ärenden om ersättning i vissa fall till personer som insjuknat i narkolepsi till följd av vaccinering med vaccinet Pandemrix mot svininfluensan 2009–2010. Kammarkollegiets beslut i dessa ärenden kan överklagas till Statens skaderegleringsnämnd. För att täcka ökade kostnader för administration och medicinsk expertis i ärendena behöver medel tillföras. Regeringen föreslår därför att anslaget ökas med 2,8 miljoner kronor för 2023.

Kredit avseende nya myndigheter

Regeringen föreslår att den bemyndigas att för 2023 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose Kammarkollegiets behov av likviditet i samband med inrättandet av nya myndigheter som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 250 miljoner kronor.

I avvaktan på ett riksdagsbeslut om anslag för ändamålet bör tillgångar och övriga utgifter för nya myndigheters räkning tillfälligt finansieras med en kredit hos Kammarkollegiet. När en myndighet har bildats bör anskaffningen av tillgångar eller övriga utgifter, inklusive ränta, regleras genom betalning av krediten. För vilka nya myndigheter som krediten behöver utnyttjas 2023, och i vilken utsträckning, är svårt att bedöma. Regeringen anser därför att den mot denna bakgrund bör bemyndigas att för 2023 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose Kammarkollegiets behov av likviditet i samband med inrättandet av nya myndigheter som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 250 miljoner kronor.

Kredit avseende det statliga försäkringssystemet

Regeringen föreslår att den bemyndigas att för 2023 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose Kammarkollegiets behov av likviditet i det statliga försäkringssystemet som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 100 miljoner kronor.

Det behövs en kredit för att finansiera enstaka stora skador eller anhopningar av skador som hanteras inom det statliga försäkringssystemet. En utnyttjad kredit ska återbetalas inom ramen för systemet. Om den sammanlagda försäkringsersättningen som Kammarkollegiet ska betala för en enskild skadehändelse överstiger 50 miljoner kronor, ska dock regeringen besluta om hur det överstigande beloppet ska finansieras utanför det statliga försäkringssystemet. Regeringen anser därför att den bör bemyndigas att för 2023 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose Kammarkollegiets behov av likviditet i det statliga försäkringssystemet som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 100 miljoner kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringen föreslår att den bemyndigas att disponera de avgifter som tas ut med stöd av lagen (2022:900) om registrering av idéburna organisationer för registrering och tillsyn av idéburna organisationer.

Arbetsgivarpolitiska frågor

Regeringen föreslår att 1,7 miljoner kronor anvisas under anslaget 1:4 Arbetsgivarpolitiska frågor för 2023. Anslaget får användas för utgifter för sådana uppgifter som Arbetsgivarverket utför åt regeringen eller Regeringskansliet och som inte ingår i Arbetsgivarverkets uppgifter som medlemsorganisation, samt för regeringens behov av underlag och biträde inom det arbetsgivarpolitiska området. Anslaget får även användas för

förvaltningsutgifter avseende vissa nämnder inom det arbetsgivarpolitiska området.

Statliga tjänstepensioner m.m.

Regeringen föreslår att 15 206,9 miljoner kronor anvisas under anslaget 1:5 Statliga tjänstepensioner m.m. för 2023. Anslaget får användas för utgifter för statliga tjänstepensionsförmåner, avgångsförmåner, grupplivförmåner och personskadeersättningar samt liknande förmåner som följer av anställningar med statliga villkor. Därtill får anslaget användas för utgifter för räntor avseende sådana förmåner. Vidare får anslaget användas för utgifter för löneskatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster respektive enligt lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader samt för premieskatt enligt lagen (1990:1427) om särskild premieskatt för grupplivförsäkring m.m. Anslaget får även användas för löneavgifter enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift och arbetsgivaravgifter enligt socialavgiftslagen (2000:980). Anslaget får dessutom användas för förvaltningsutgifter vid Statens tjänstepensionsverk för biträde vid handläggningen av pensionsärenden avseende lärare m.fl. som överförts från statligt reglerade anställningar genom riksdagens beslut om kommunalt huvudmannaskap för lärare m.fl.

Kredit avseende SPV:s pensionshantering

Regeringen föreslår att den bemyndigas att för 2023 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose Statens tjänstepensionsverks behov av likviditet i pensionshanteringen som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 100 miljoner kronor. SPV får bedriva uppdragsverksamhet när det gäller pensionshanteringen. I sådan uppdragsverksamhet hanteras väsentliga penningflöden avseende premiebestämda pensioner och pensionsutbetalningar för uppdragsgivares räkning. Enbart flödet för premiebestämda pensioner enligt det statliga tjänstepensionsavtalet omsätter ca 670 miljoner kronor varje månad och faktureras med kort tid för betalning. Skulle t.ex. betalningen för de två största fakturorna utebli en månad motsvarar det ett belopp och en räntekontobelastning på ca 180 miljoner kronor. SPV har därför ett behov av ett rörelsekapital i form av en kredit i Riksgäldskontoret.

År 2021 utnyttjade SPV ca 46 miljoner kronor av en kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose behovet av likviditet i pensionshanteringen. Under den senaste femårsperioden har krediten utnyttjats med upp till 96 miljoner kronor. För att minimera risken för övertrassering av likvida medel bör därför regeringen bemyndigas att för 2023 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose SPV:s behov av likviditet i pensionshanteringen som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 100 miljoner kronor.

Statens servicecenter

Regeringen föreslår att 915,1 miljoner kronor anvisas under anslaget 1:15 Statens servicecenter för 2023. Regeringen har beslutat om en ny struktur för

samhällets krisberedskap och civilt försvar. Den nya strukturen medför ytterligare uppgifter för Statens servicecenter. Anslaget föreslås därför ökas med 3,5 miljoner kronor fr.o.m. 2023. Finansiering sker genom att anslaget 2:4 Krisberedskap inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap minskas med totalt 249 miljoner kronor fr.o.m. 2023.

Fastighetsförvaltning

Området fastighetsförvaltning omfattar förvaltning av fastigheter som av försvarspolitiska, kulturhistoriska eller andra skäl har ansetts lämpliga att förvaltas av staten. Området omfattar myndigheterna Fortifikationsverket (Fortv) och Statens fastighetsverk (SFV).

Nedan redogörs först övergripande för politikens inriktning och därefter för de förslag till investeringsplaner, anslag och bemyndiganden om ekonomiska åtaganden som regeringen redovisar under rubriken Fastighetsförvaltning.

Politisk inriktning

De riktlinjer som beslutats av riksdagen inom lokalförsörjnings- och fastighetsområdet ligger fast. Detta innebär bl.a. att statens fastighetsförvaltning bör vara skild från brukandet av lokaler och mark, att förvaltningen bör bedrivas med ett avkastningskrav som i så stor utsträckning som möjligt är marknadsmässigt, samt att de fastigheter som av historiska eller andra skäl är olämpliga att föra över till bolag bör koncentreras i en samordnad förvaltning som bedrivs i myndighetsform. De fastighetsförvaltande myndigheterna ska bl.a. förvalta fastigheterna så att en god hushållning och en hög ekonomisk effektivitet uppnås. Värdet på fastigheterna ska bevaras på en för ägaren och brukaren långsiktigt lämplig nivå. Myndigheterna ska också inom sina respektive områden verka för att uppfylla de nationella miljömålen, bl.a. vad gäller energieffektivisering och begränsning av klimatpåverkan, men även skydd av biologisk mångfald.

Den kraftiga tillväxten av det militära försvaret ställer höga krav på att utveckla Fortv:s fastighetsbestånd när det gäller att bidra till att uppfylla målet för det militära försvaret och tillmötesgå Försvarsmaktens och övriga totalförsvarsmyndigheters ökande behov. Den höga investeringstakten väntas behöva fortsätta för att målet om att stärka totalförsvaret ska kunna uppnås.

SFV redovisade i maj 2021 ett underlag för en investering i operabyggnaden i Stockholm, i form av rapporten Nollalternativ 2021 (Fi2021/01970). Underlaget kompletterar tidigare framställningar om renovering och ombyggnad av operabyggnaden, bl.a. förstudien om Ny Opera i Operan från 2015 (Ku2014/01209). Frågan bereds i Regeringskansliet (se även utg.omr. 17). Regeringens ambition för bidragsfastigheterna är att intäkterna ska öka, samtidigt som kostnaderna ska minska, för att på sikt minska underskottet.

Investeringsplan och låneram för Fortifikationsverket

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner investeringsplanen för fastigheter och markanläggningar för 2023–2025 som en riktlinje för Fortv:s investeringar enligt tabell 1.

Tabell 1 Investeringsplan för Fortifikationsverket 2023–2025

Miljoner kronor

	Utfall 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Beräknat 2024	Beräknat 2025	Summa 2023– 2025
Anskaffning och utveckling av nya investeringar	1 747	4 516	6 028	7 047	10 574	23 649
Byggnader och markanläggningar	654	1 147	3 191	4 114	3 899	11 204
Fastighetsförvärv	353	2 588	706	630	2 667	4 003
Försvarsanläggningar	743	767	2 019	2 189	4 008	8 216
Flygfält	-2	14	113	113	0	226
<i>varav investeringar i anläggningstillgångar</i>	<i>1 747</i>	<i>4 516</i>	<i>6 028</i>	<i>7 047</i>	<i>10 574</i>	<i>23 649</i>
<i>– byggnader, mark och annan fast egendom</i>	<i>1 747</i>	<i>4 516</i>	<i>6 028</i>	<i>7 047</i>	<i>10 574</i>	<i>23 649</i>
Finansiering av anskaffning och utveckling	1 747	4 516	6 028	7 047	10 574	23 649
Övrig kreditram (lån i Riksgäldskontoret)	1 536	4 248	5 720	6 739	10 266	22 726
Övrig finansiering	211	269	308	308	308	925
Vidmakthållande av befintliga investeringar	1 246	1 702	1 882	2 090	2 101	6 073
Byggnader och markanläggningar	905	1 235	1 494	1 645	1 619	4 758
Försvarsanläggningar	339	410	387	446	482	1 314
Flygfält	3	58	1	0	0	1
<i>varav investeringar i anläggningstillgångar</i>	<i>862</i>	<i>1 192</i>	<i>1 451</i>	<i>1 614</i>	<i>1 639</i>	<i>4 704</i>
<i>– byggnader, mark och annan fast egendom</i>	<i>862</i>	<i>1 192</i>	<i>1 451</i>	<i>1 614</i>	<i>1 639</i>	<i>4 704</i>
Finansiering vidmakthållande	1 246	1 702	1 882	2 090	2 101	6 073
Övrig kreditram (lån i Riksgäldskontoret)	713	1 008	1 288	1 411	1 392	4 090

	Utfall 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Beräknat 2024	Beräknat 2025	Summa 2023– 2025
Övrig finansiering	533	694	595	680	709	1 983
Totala utgifter för anskaffning, utveckling och vidmakthållande av investeringar	2 994	6 219	7 910	9 137	12 674	29 722
Totalt varav investeringar i anläggningstillgångar	2 609	5 709	7 479	8 661	12 212	28 353

Källa: Budgetpropositionen för 2023.

Vissa justeringar har gjorts jämfört med föregående års investeringsplan. Det beror t.ex. på tillkommande förvärv och investeringar mot bakgrund av riksdagens beslut med anledning av propositionen Totalförsvaret 2021–2025 (prop. 2020/21:30, bet. 2020/21:FöU4, rskr. 2020/21:136), ändrade kostnadsbedömningar och tidsförskjutningar.

Vidare föreslår regeringen att den bemyndigas att för 2023 besluta att Fortv får ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och markanläggningar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 30 miljarder kronor. Det innebär att låneramen, med hänsyn till tidigare upplåning och de behov som brukarna har angett, utökas med 3,5 miljarder kronor jämfört med 2022. I propositionen redovisas mer i detalj Fortv:s pågående och planerade investeringar uppdelat per objekt (se prop. 2022/23:1 utg.omr. 2 tabell 5.16).

Investeringsplan och låneram för Statens fastighetsverk

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner investeringsplanen för fastigheter och markanläggningar för 2023–2025 som en riktlinje för SFV:s investeringar enligt tabell 2.

Tabell 2 Investeringsplan för Statens fastighetsverk 2023–2025

Miljoner kronor

	Utfall 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Beräknat 2024	Beräknat 2025	Summa 2023– 2025
Anskaffning och utveckling av nya investeringar	81	125	216	175	185	576
Summa marknadshyresfastigheter						
nyanskaffning	56	66	129	108	120	357
Summa mark nyanskaffning	24	59	87	67	65	219
Summa kostnadshyres- fastigheter nyanskaffning	2					

						Summa
	Utfall 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Beräknat 2024	Beräknat 2025	2023– 2025
<i>varav investeringar i</i>						
<i>anläggningstillgångar</i>	81	125	216	175	185	576
<i>– byggnader, mark och annan</i>						
<i>fast egendom</i>	81	125	216	175	185	576
Finansiering av anskaffning						
och utveckling	81	125	216	175	185	576
Övrig kreditram (lån i						
Riksgäldskontoret)	81	125	216	175	185	576
Vidmakthållande av						
befintliga investeringar	1 709	1 788	2 487	2 268	2 437	7 192
Summa						
marknadshyresfastigheter						
vidmakthållande	1 320	1 355	1 997	1 853	1 642	5 492
Summa kostnadshyres-						
fastigheter vidmakthållande	99	144	223	188	595	1 006
Summa bidragsfastigheter						
vidmakthållande	255	246	201	173	170	544
Summa mark vidmakthållande	35	43	66	54	30	150
<i>varav investeringar i</i>						
<i>anläggningstillgångar</i>	1 198	1 230	1 912	1 821	2 016	5 749
<i>– byggnader, mark och annan</i>						
<i>fast egendom</i>	1 198	1 230	1 912	1 821	2 016	5 749
Finansiering vidmakthållande	1 709	1 788	2 487	2 268	2 437	7 192
Anslag 1:10 Bidragsfastigheter	255	246	201	173	170	544
Övrig kreditram (lån i						
Riksgäldskontoret)	1 198	1 230	1 912	1 821	2 016	5 749
Övrig finansiering	255	312	374	274	251	899
Totala utgifter för						
anskaffning, utveckling och						
vidmakthållande av						
investeringar	1 790	1 913	2 703	2 443	2 622	7 768
Totalt varav investeringar i						
anläggningstillgångar	1 280	1 355	2 128	1 996	2 201	6 325

Källa: Budgetpropositionen för 2023.

Investeringsplanen för 2023–2025 omfattar SFV:s planerade investeringar. Regeringen har ännu inte tagit ställning till flera av dessa. Frågan om ombyggnaden av operabyggnaden i Stockholm bereds exempelvis fortsatt i

Regeringskansliet. Av denna anledning innehåller tabell 2 endast kostnader för renoveringsåtgärder på byggnaden för att uppfylla SFV:s fastighetsägaransvar. Exempel på stora projekt i investeringsplanen är ombyggnaden av kvarteret Rosenbad och renoveringen av kvarteret Lejonet i Stockholm. Objekt för vilka investeringskostnaden överstiger 40 miljoner kronor redovisas separat (se prop. 2022/23:1 utg.omr. 2 tabell 5.18).

Vidare föreslår regeringen att den bemyndigas att för 2023 besluta att SFV får ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och markanläggningar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 15 200 miljoner kronor.

Bidragsfastigheter

Regeringen föreslår att den bemyndigas att under 2023 för anslaget 1:10 Bidragsfastigheter ingå avtal för underhåll av bidragsfastigheter som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 100 miljoner kronor 2024.

Prognoser, redovisning, statistik och uppföljning

Finanspolitiska rådet

Regeringen föreslår att 11 miljoner kronor anvisas under anslaget 1:6 Finanspolitiska rådet för 2023. Anslaget får användas för Finanspolitiska rådets förvaltningsutgifter.

Konjunkturinstitutet

Regeringen föreslår att 78,3 miljoner kronor anvisas under anslaget 1:7 Konjunkturinstitutet för 2023. Anslaget ökas därmed med 5 miljoner kronor för att Konjunkturinstitutet ska analysera drivmedelspriser. Anslaget får användas för Konjunkturinstitutets förvaltningsutgifter.

Ekonomistyrningsverket

Regeringen föreslår att 211,4 miljoner kronor anvisas under anslaget 1:8 Ekonomistyrningsverket för 2023. Anslaget får användas för Ekonomistyrningsverkets förvaltningsutgifter och för verksamhetsstöd för den statliga budgetprocessen. Till följd av att inrättandet av Utbetalningsmyndigheten har senarelagts till 2024 minskas anslaget med 29 miljoner kronor för 2023.

ESV utför revision av de medel som tilldelas Sverige genom den s.k. brexitjusteringsreserven. För att möjliggöra denna revision anser regeringen att anslaget bör ökas med 1 miljon kronor 2023.

I propositionen finns även en redogörelse för ESV:s avgiftsbelagda verksamhet.

Statistiska centralbyrån

Regeringen föreslår att 608,6 miljoner kronor anvisas under anslaget 1:9 Statistiska centralbyrån för 2023. Anslaget får användas för Statistiska centralbyråns förvaltningsutgifter. I propositionen finns även en redogörelse för Statistiska centralbyråns avgiftsbelagda verksamhet.

Bokföringsnämnden

Regeringen föreslår att 14,1 miljoner kronor anvisas under anslaget 1:13 Bokföringsnämnden för 2023. Anslaget får användas för Bokföringsnämndens förvaltningsutgifter.

Offentlig upphandling

Området offentlig upphandling omfattar flera lagar med bestämmelser som syftar till att upphandlande myndigheter och enheter ska göra effektiva offentliga inköp. Området omfattar Upphandlingsmyndigheten och den del av Konkurrensverkets verksamhet som avser tillsyn över lagstiftningen inom området.

Nedan redogörs för politikens inriktning och för förslaget till anslag under delområdet offentlig upphandling.

Politikens inriktning

Den offentliga upphandlingen ska bidra till kostnadseffektiva och samhälls-ekonomiskt effektiva offentliga inköp. När den offentliga upphandlingen används som ett strategiskt verktyg finns potential att skapa verksamhetsnytta, samtidigt som inköpen bidrar till att nå andra samhällseliga mål, såsom klimat- och miljömål samt mål om social hållbarhet.

Det behövs fortsatt en ändamålsenlig styrning och organisering av inköpsarbetet, som utgår från de upphandlande myndigheternas och enheternas olika förutsättningar, för att utnyttja upphandlingens fulla potential att bidra till att nå samhällseliga mål. En styrning av inköpsarbetet ger förutsättningar för ett proaktivt, affärsmässigt och ansvarsfullt inköpsarbete. Det kan även leda till att korruption motverkas, t.ex. genom att tillfällen för otillbörlig påverkan begränsas. Arbetet med att främja en utvecklad styrning fortsätter.

En ändamålsenlig styrning är även ett effektivt verktyg för att motverka arbetslivskriminalitet inom ramen för offentliga affärer. Regeringen fortsätter arbetet med att stärka kontrollen genom att få till stånd ett effektivt och tillförlitligt system för leverantörskontroll i samband med offentlig upphandling och vid deltagande i valfrihetssystem.

På EU-nivå ökar intresset för hur offentlig upphandling kan bidra till att uppnå olika samhällseliga mål. Sverige kommer att överväga lösningar för att kunna uppnå sådana mål, samtidigt som upphandlingsregelverkets möjligheter till strategiskt inköpsarbete tillvaratas och förslagen anpassas till nationella förutsättningar.

Små företag är centrala för Sveriges ekonomi. Regeringen anser att det är viktigt att dessa företag har tillgång till upphandlingsmarknaderna eftersom det kan stärka deras konkurrenskraft. Det är även viktigt att tillvarata idéburna organisationers möjligheter att bidra till en stark välfärd. Regeringen avser därför att följa utvecklingen av små företags och idéburna organisationers deltagande i upphandlingar och i valfrihetssystem.

Upphandlingsmyndigheten

Det anslag som ingår under delområdet offentlig upphandling är 1:17 Upphandlingsmyndigheten. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar ca 112,3 miljoner kronor till anslaget 2023, vilket är ca 1,8 miljoner kronor mer än 2022. Anslaget får användas för myndighetens förvaltningsutgifter.

Motionerna

I kommittémotion 2022/23:2178 av Mikael Damberg m.fl. (S) föreslås att riksdagen anvisar anslagen för 2023 inom utgiftsområdet enligt vad som framgår av tabellen i bilaga 2 i detta betänkande. I syfte att upprätta sex nya servicekontor föreslås att anslaget 1:15 Statens servicecenter höjs med 50 miljoner kronor. Utbyggnaden av den statliga närvaron och servicen behöver fortsätta i hela landet. Genom fler servicekontor, beslut om omlokalisering och nyinrättade myndigheter samt Försvarmaktens, Polismyndighetens och Kriminalvårdens pågående expansion finns förutsättningar för tusentals nya statliga jobb runt om i landet. Det regionala perspektivet ska enligt motionärerna finnas med i varje beslut om var statlig verksamhet ska placeras och arbetet med omlokaliseringar och etableringen av nya servicekontor ska fortsätta.

I kommittémotion 2022/23:2206 av Martin Ådahl m.fl. (C) föreslås att riksdagen anvisar anslagen för 2023 inom utgiftsområdet enligt vad som framgår av tabellen i bilaga 2 i detta betänkande. Motionärerna anför att Centerpartiet strävar efter en ökad finansiell stabilitet. Motionärerna menar dock att ett antal anslag bör minskas jämfört med regeringens förslag. Anslag 1:7 Konjunkturinstitutet föreslås minska med 10,2 miljoner kronor, främst för att regeringens förslag om att analysera drivmedelspriser avvisas. Vidare föreslås anslag 1:11 Finansinspektionen minska med ca 32,7 miljoner kronor, vilket främst beror på att regeringens förslag om förstärkning av Finansinspektionens tillsyns- och analysförmåga avvisas. Vidare föreslår motionärerna att arbetsgivaravgifterna ska sänkas för 2023. Av tekniska skäl redovisas denna effekt som ett negativt anslag på detta utgiftsområde.

I partimotion 2022/23:1244 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) föreslås att riksdagen anvisar anslagen för 2023 inom utgiftsområdet enligt vad som framgår av tabellen i bilaga 2 i detta betänkande. Sammantaget föreslår motionärerna 744 miljoner kronor mer i anslag inom utgiftsområdet för 2023 än vad regeringen föreslår. Anslaget 1:6 Finanspolitiska rådet föreslås minska med 6 miljoner kronor för att helt avvecklas under 2024. Anslaget 1:11 Finansinspektionen föreslås höjas med 10 miljoner kronor för att stärka inspektionens arbete mot penningtvätt. Motionärerna föreslår att ett nytt anslag, 99:1 Klimatinvesteringsmyndighet (KLIMA), tillförs 70 miljoner kronor år 2023. Syftet med anslaget är att under 2023 etablera en klimatinvesteringsmyndighet som ska samverka, planera och koordinera investeringsprogrammet för klimatet. Ytterligare ett nytt anslag, 99:2 Stockholmsinstitutet, föreslås tillföras 20 miljoner kronor för inrättande av den myndighet som föreslås ersätta Finanspolitiska rådet. Motionärerna föreslår

också att ett nytt anslag, 99:3 Avgifter staten som arbetsgivare, tillförs 50 miljoner kronor för att redovisa de utgifter som kommer att uppstå till följd av Vänsterpartiets förslag om att höja inkomstpensionerna, vilket ökar statens utgifter som arbetsgivare. Slutligen föreslår motionärerna att ett nytt anslag, 99:4 Ökade lönekostnader, inkl. arbetsgivaravgifter, ska tillföras 600 miljoner kronor för att redovisa de utgifter som kommer att uppstå till följd av Vänsterpartiets förslag om att avskaffa karensavdraget.

I kommittémotion 2022/23:2107 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP) föreslås att riksdagen anvisar anslagen för 2023 inom utgiftsområdet enligt vad som framgår av tabellen i bilaga 2 i detta betänkande. Motionärerna anför att den pågående gröna industriboomen med företagsetableringar och företags-expansioner i Norrland kräver stora insatser för att möjliggöra denna gröna utveckling. Ett möjligt hinder är att befintliga bostäder inte är tillräckliga för att möjliggöra expansionen. Därför föreslår motionärerna att anslag 1:12 Riksgäldskontoret tillförs ytterligare 15 miljoner kronor och att myndigheten ges i uppdrag att införa statliga boendegarantier för att stötta människors möjligheter att vara en del i den gröna guldruschen.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen har i enlighet med finansutskottets förslag ställt sig bakom budgetpropositionens förslag till ram för utgiftsområdet (prop. 2022/23:1, bet. 2022/23:FiU1, rskr. 2022/23:51). Utskottet ser inget skäl att avvika från budgetpropositionen när det gäller utgiftsområde 2 och tillstyrker således regeringens förslag till statens budget för 2022 inom utgiftsområde 2. Det innebär att utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till anslag, bemyndiganden om ekonomiska åtaganden och investeringsplaner. Utskottet avstyrker motionärernas förslag till statens budget för 2023 inom utgiftsområdet.

Utskottet noterar vidare att regeringen redogör för två tillkännagivanden, dels att regeringen samlat bör utvärdera effekterna av makrotillsynsåtgärder och även återkomma med förslag till åtgärder för att underlätta för förstagångsköpare på bostadsmarknaden (bet. 2019/20:FiU22 punkt 3, rskr. 2019/20:186), dels att regeringen ska redovisa arbetet med Sveriges genomförande av Agenda 2030 vartannat år i en skrivelse till riksdagen (bet. 2020/21:FiU28). Regeringen anger i budgetpropositionen att inget av tillkännagivandena är slutbehandlat. Utskottet förutsätter att beredningen av dem fortgår och att regeringen återkommer till riksdagen med sin bedömning av vilka åtgärder som bör genomföras.

Agenda 2030

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om att Sverige bör inkludera hbtqi-frågorna i sitt genomförande av Agenda 2030 och i sina framstegsrapporter.

Jämför reservationen (V) och särskilt yttrande 5 (MP).

Motionen

I kommittémotion 2022/23:53 av Lotta Johnsson Fornarve m.fl. (V) yrkande 3 föreslår motionärerna att Sverige bör inkludera hbtqi-frågorna i sitt genomförande av Agenda 2030 och i sina framstegsrapporter. Motionärerna efterlyser i sammanhanget en utförligare redogörelse än den som nu ges i regeringens skrivelse 2021/22:247, som bara kort nämner att Sverige har en uppgift när det gäller att försvara och stärka bl.a. hbtqi-rättigheter.

Kompletterande information

Med anledning av riksdagens tillkännagivande till regeringen om att regeringen ska lämna en samlad redovisning av genomförandet och måluppfyllelsen av arbetet med Agenda 2030 till riksdagen vartannat år (prop. 2019/20:188, bet. 2020/21:FiU28 punkt 2, rskr. 2020/21:154) inkom regeringen med en skrivelse till riksdagen i maj 2022 (Skrivelse 2021/22:247 Sveriges genomförande av Agenda 2030, bet. 2022/23:FiU7, rskr. 2022/23:31). Regeringen anför i budgetpropositionen (prop. 2022/23:1 utg.omr. 2 s. 53) att tillkännagivandet inte är slutbehandlat.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att regeringen, med anledning av tillkännagivandet om att regeringen ska lämna en samlad redovisning av genomförandet och måluppfyllelsen av arbetet med Agenda 2030 till riksdagen (bet. 2020/21:FiU28), i maj 2022 lämnade en sådan skrivelse. I skrivelsen anser regeringen att Sverige trots den goda måluppfyllelsen fortfarande har utmaningar när det gäller agendans genomförande. Regeringen skriver att den kommer att intensifiera arbetet för att stärka samordningen och uppföljningen av agendan och de globala målen för hållbar utveckling både nationellt och i det globala samarbetet. Mot den bakgrunden avstyrker utskottet motionsyrkandet.

Reservation

Agenda 2030, punkt 2 (V)

av Ida Gabrielsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:53 av Lotta Johnsson Fornarve m.fl. (V) yrkande 3.

Ställningstagande

För mig är rätten att uttrycka sin sexualitet och sin könsidentitet på sina egna villkor en fråga om grundläggande mänskliga rättigheter oavsett var i världen man bor. Ingen stat kan med hänvisning till historia, kultur, religion osv. hävda att dessa rättigheter inte omfattar alla dess medborgare. Utvecklingen i världen är komplex. Det är nu över 50 år sedan Stonewallupproret i USA som kommit att bli en symbol för den moderna västerländska hbtqi-rörelsen. Utvecklingen i världen har i många avseenden gått åt rätt håll sedan dess.

Tyvärr ser jag samtidigt hur hbtqi-personer förföljs, diskrimineras och mördas på grund av sin sexuella läggning, könsidentitet, könsuttryck eller könskaraktäristika i stora delar av världen.

Världen över utsätts hbtqi-personer systematiskt för våld i hederns namn. Förtrycket tar sig många olika uttryck. Det handlar både om repressiv myndighetsutövning, om osynliggörande och om att stat och polis underlåter att agera mot det våld och den diskriminering som förekommer i landet. Men också om hat och hot från den egna familjen och nära omgivningen. Många länder har en lagstiftning som diskriminerar hbtqi-personer och fortfarande är homosexualitet kriminaliserat i nästan 70 stater. I en rad länder riskerar hbtqi-personer att dömas till döden, bl.a. i Iran, Saudiarabien och Nigeria. Brunei skärpte så sent som 2019 sin redan mycket hårda lagstiftning och homosexuella i landet riskerar nu stening trots försäkran från sultanen efter internationella påtryckningar om att dödsstraffen ändå inte verkställs. Många högernationalister spelar på homo- och transfobisk retorik, som i Brasilien där landets tidigare president Bolsonaro kallar sig stolt homofob. Flera länder förhindrar organisering och har förbjudit kommunikation via dejtingappar för hbtqi-personer. Efter att USA:s högsta domstol upphävt den federala rätten till abort har oron ökat för att andra rättigheter, såsom samkönade äktenskap, kommer att angripas. Öppen diskriminering av hbtqi-personer förekommer även på vår egen kontinent. När nationalistiska och högerpopulistiska krafter

vinner mark utmanas rätten till sin egen sexualitet och identitet. Polen ger inte längre tillgång till assisterad befruktning för ensamstående kvinnor och under de senaste åren har närmare 100 lokala parlament antagit homofobiska resolutioner och sedan utropat hbtqi-fria zoner. Risken att förlora pengar från EU har visserligen fått flera regioner att svänga i frågan, men det betyder inte att homo- eller transfobin de facto har minskat i landet. Bulgarien har raderat möjligheten för transpersoner att bekräfta rätt namn och kön i officiella dokument. I Georgien har konstitutionen ändrats så att äktenskap är förbehållet en man och en kvinna. I Turkiet attackerades sommarens Pride av beväpnad polis. I Ryssland stängs organisationer för hbtqi-personer ner. Under sommarens Prideparad i Oslo sköts två människor ihjäl och över 20 skadades i en attack mot en gaypub. Även Sverige följer den konservativa och reaktionära utvecklingen. Det svenska arbetet för hbtqi-frågor globalt gynnas knappast av att Sverigedemokraterna får inflytande över svensk biståndspolitik.

Sverige bör föregå med gott exempel och lyfta hbtqi-frågorna inom ramen för det nationella svenska arbetet med att genomföra Agenda 2030 och i sina framstegsrapporter. I regeringens skrivelse 2021/22:247 nämns bara kort att Sverige har en särskild uppgift när det gäller att försvara och stärka bl.a. hbtqi-rättigheter.

Särskilda yttranden

1. Statens budget inom utgiftsområde 2, punkt 1 (S)

Mikael Damberg (S), Gunilla Carlsson (S), Björn Wiechel (S), Adnan Dibrani (S) och Eva Lindh (S) anför:

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den Socialdemokraterna önskar, avstår vi från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 2. Socialdemokraternas förslag inom utgiftsområde 2 är en del av vårt budgetalternativ som är en helhet.

Socialdemokraternas samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2022/23:2074. Motionen behandlas i betänkande 2022/23:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av reservationerna 1 och 5 i det betänkandet. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 2. Förslaget till statens budget för 2023 inom utgiftsområde 2 läggs fram i kommittémotion 2022/23:2178.

I Sverige pressas hushåll och företag både av hög inflation och ökande räntor. Reallönerna urholkas och den ekonomiska verkligheten tränger sig in i människors vardag. Därtill står Sverige inför en lågkonjunktur med ökande arbetslöshet. Det svåra ekonomiska läget sätter ljuset på behovet av ett tryggt samhälle, där välfärden levererar i hela Sverige och där vi möter tuffa tider tillsammans.

Dessvärre möter inte regeringens budgetproposition för år 2023 den situation Sverige står inför. Budgetpropositionen är ett pärlband av löftesbrott. Nu krävs en ansvarsfull politik som sätter välfärden och kampen mot samhällsproblemen främst, och som rustar Sverige och svenska folket för att möta tuffare ekonomiska tider. Socialdemokraterna har lagt fram en budgetmotion som det går att lita på – med rejäla investeringar för att skydda välfärden, hushållens ekonomi och för att öka tryggheten i hela Sverige. För vi vet att vårt Sverige kan bättre.

Utbyggnaden av den statliga närvaron och servicen behöver fortsätta i hela landet. Genom fler servicekontor, beslut om omlokalisering och nyinrättade myndigheter samt Försvarsmaktens, Polismyndighetens och Kriminalvårdens pågående expansion finns förutsättningar för tusentals nya statliga jobb runt om i landet. Det regionala perspektivet ska finnas med i varje beslut om var statlig verksamhet ska placeras och arbetet med omlokaliseringar och etableringen av nya servicekontor ska fortsätta. Vi vill avsätta 50 miljoner kronor för att upprätta sex nya servicekontor.

2. Statens budget inom utgiftsområde 2, punkt 1 (V)

Ida Gabrielsson (V) anför:

Sverigedemokraternas och regeringens budgetproposition präglas av en chockerande passivitet inför såväl stora strukturella samhällsproblem som effekterna av den pågående kostnadskrisen. Vänsterpartiet presenterar i sin budgetmotion en helt annan inriktning. Den ekonomiska politiken ska inriktas mot full sysselsättning och ekonomisk jämlikhet. Bördorna för de snabba prishöjningarna måste fördelas rättvist, med särskild hänsyn till de hushåll som har små marginaler. Samtidigt måste klimatomställningsarbetet accelereras betydligt för att vi ska nå våra klimatmål. Velfärdssektorn har under lång tid varit underfinansierad. Samhället behöver förnya sitt åtagande att säkerställa en god arbetsmiljö och goda arbetsvillkor för de som söker sig till förskolan, sjukvården, skolan och äldreomsorgen och för de som redan arbetar där. För Vänsterpartiet är det vidare en självklarhet att resurserna som är avsatta för att finansiera den gemensamma välfärden ska gå till utbildning, vård och omsorg och inte till kommersiella bolag som etablerat sig i sektorn. Vi prioriterar i vårt samlade budgetförslag att anvisa betydande resurser till välfärdssatsningar via generella statsbidrag. Tillsammans med våra satsningar på klimatområdet påverkar detta i praktiken direkt eller indirekt alla utgiftsområden.

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den Vänsterpartiet önskar, avstår jag från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 2. Vänsterpartiets förslag inom utgiftsområde 2 är en del av vårt budgetalternativ som är en helhet.

Vänsterpartiets samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2022/23:1299. Motionen behandlas i betänkande 2022/23:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av reservationerna 2 och 6 i det betänkandet. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 2. Förslaget till statens budget för 2023 inom utgiftsområde 2 läggs fram i partimotion 2022/23:1244. Vi vill se följande inriktning av politiken inom utgiftsområdet.

Vänsterpartiets budgetmotion innehåller förslag om att 2023 påbörja satsningar för att planera och koordinera den mest omfattande investeringspolitiken för klimatet i modern tid. Investeringsprogrammet föreslås implementeras från 2024 och växlas upp under 10 år. Redan 2023 vill vi etablera en klimatinvesteringsmyndighet (KLIMA) som ska samverka, planera och koordinera investeringsprogrammet för klimatet, en satsning som möjliggör en effektiv implementering av klimatåtgärderna framgent.

Vänsterpartiets menar att Finanspolitiska rådet i sin nuvarande utformning saknar kompetens att föra en diskussion om den ekonomiska politiken utanför de ramar som en ensidig nationalekonomisk modell innebär. Vi anser därför att Finanspolitiska rådet kan avvecklas. Myndigheten kan med fördel ersättas av ett institut med en betydligt bredare kompetens. Vi föreslår ett inrättande av Stockholmsinstitutet för tvärvetenskaplig samhällsekonomisk forskning. Denna myndighet bör få i uppdrag att bidra till diskussionen om finanspolitiken utifrån ett tvärvetenskapligt perspektiv, utifrån såväl ekonomiska som sociala och institutionella effekter. Institutet ska på så sätt bidra till en

ökad öppenhet och tydlighet kring den ekonomiska politiken, dess syfte, effektivitet och effekter på samhället i stort.

Vänsterpartiet föreslår vidare att produktivitetsavdraget i pris- och löneomräkningsmodellen avskaffas 2024 för att förbättra arbetsmiljön inom statlig sektor. För detta ändamål föreslår vi att ett nytt anslag upprättas under utgiftsområde 2.

Vi vill också förstärka finansinspektionens arbete med penningtvätt och föreslår därför en höjning av myndighetens anslag.

Vänsterpartiet föreslår dessutom att två nya anslag upprättas under utgiftsområde 2 för att administrera nya kostnader som uppstår för staten till följd av våra förslag om att avskaffa karensavdraget och höja inkomst-pensionerna.

Sammantaget anvisar vi 744 miljoner kronor mer än regeringen under utgiftsområde 2.

3. Statens budget inom utgiftsområde 2, punkt 1 (C)

Martin Ådahl (C) anför:

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den Centerpartiet önskar avstår jag från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 2.

Centerpartiets budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat. Centerpartiets samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2022/23:2180. Motionen behandlas i betänkande 2022/23:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av reservationerna 3 och 7 i det betänkandet. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 2. Förslaget till statens budget för 2023 inom utgiftsområde 2 läggs fram i kommittémotion 2022/23:2206. I det följande redovisas i sammanfattning innehållet i vårt budgetförslag för utgiftsområde 2. Sammantaget föreslås 459 miljoner kronor lägre anslag inom utgiftsområdet för 2023 jämfört med regeringens förslag.

Centerpartiet strävar efter en ökad finansiell stabilitet. Hushållens och företagens tillgång till finansiella tjänster är viktig för att omvandla sparande och konsumtionsutjämnning till produktiva investeringar. Valfungerande marknader för riskhantering och allokering av kapital är ett viktigt fundament för ekonomisk tillväxt. Sådana tjänster bör erbjudas med ett starkt konsument-skydd och på ett sätt som inte äventyrar den finansiella stabiliteten. Finansinspektionens arbete med tillsyn och deras mandat att hantera de risker som är förknippade med hushållens skuldsättning är här viktiga. Också Riksgäldens roll som resolutionsmyndighet, statens internbank och skuldförvaltare är av största vikt. Att granska det offentliga verksamhet är också centralt för att kontinuerligt förbättra den offentliga sektorns arbete. Tilltron till den statliga förvaltningens effektivitet påverkar i förlängningen tilltron till den svenska demokratins förmåga att lösa de uppgifter den åläggs.

Anslag 1:7 Konjunkturinstitutet bör minska med 10,2 miljoner kronor 2023, främst till följd av att förslaget om att analysera drivmedelspriser och likaså förslaget om förstärkt miljöekonomiskt analysarbete avvisas. Besparingarna bör användas för att finansiera andra prioriterade reformer, ämnade att bland annat lindra effekterna av höga drivmedelspriser för personer på landsbygden som är beroende av bilen och för att påskynda klimatomställningen.

För att finansiera andra prioriterade reformer föreslås anslag 1:11 Finansinspektionen minska med 32,7 miljoner kronor år 2023, främst till följd av att regeringens förslag om förstärkning av Finansinspektionens tillsyns- och analysförmåga avvisas.

Slutligen bör arbetsgivaravgifterna sänkas. Detta leder till minskade lönekostnader för staten. Av tekniska skäl redovisas denna effekt som ett negativt anslag på detta utgiftsområde om totalt 400 miljoner kronor. Därutöver föreslår Centerpartiet en sänkning av pris- och löneomräkningen, vilket påverkar de anslag som räknas upp med denna.

4. Statens budget inom utgiftsområde 2, punkt 1 (MP)

Janine Alm Ericson (MP) anför:

Eftersom riksdagsmajoriteten i det första steget av budgetprocessen har gett budgetpolitiken en annan inriktning än den Miljöpartiet önskar avstår jag från ställningstagande när det gäller anslagsfördelningen inom utgiftsområde 2.

Miljöpartiets budgetalternativ bör ses som ett sammanhållet paket där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat. Miljöpartiets samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2022/23:2275. Motionen behandlas i betänkande 2022/23:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av reservationerna 4 och 8 i det betänkandet. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 2. Förslaget till statens budget för 2023 inom utgiftsområde 2 läggs fram i kommittémotion 2022/23:2107.

Med anledning av den gröna industriboomen, där flera större företags-etableringar och företagsexpansioner pågår och planeras i Norrbottens och Västerbottens län, behöver stora insatser för ett hållbart samhällsbyggande göras för att möjliggöra denna utveckling. Ett stort fokus bör läggas på hur berörda kommuner på bästa sätt kan stärkas i sitt arbete med att skapa hållbara och goda livsmiljöer där människor vill leva, bo och arbeta. En tillfällig guldrusch i en landsdel när en grön industri etableras får inte leda till att de människor som redan bor på platsen inte har råd att flytta eller att det skapas omfattande spekulation på bostäder på en liten ort. Det bör därför införas statliga garantier så att tillfälliga bostäder kan tas fram snabbt för att möta en ökning av bostadsbehov i närheten av gröna industrietableringar. Men det krävs även platser för idrott, rekreation och kultur. Bra förskola, skola, fritid och natur är värden som gör att människor inte bara tillfälligt jobbar på utan även kan tänka sig att flytta till en ort.

Anslag 1:12 Riksgäldskontoret bör öka med 15 miljoner kronor. Riksgäldskontoret bör ges i uppdrag att införa statliga boendegarantier, med särskilt fokus på hållbar samhällsbyggnad i norra Sverige, för att stötta människors möjligheter att vara en del i den gröna guldruschen. Det bör också införas ett startlån för förstagångsköpare så att även de med lägre inkomster och som i dag står långt från bostadsmarknaden kan få ett tryggt boende.

5. Agenda 2030, punkt 2 (MP)

Janine Alm Ericson (MP) anför:

Sverige är på många sätt på god väg att uppnå de målen som uppställs i Agenda 2030. Därför är regeringens avisering om prioriteringar den kommande mandatperioden ett stort bakslag. Regeringens nuvarande prioriteringar i enlighet med de gemensamma samarbetsprojekt som nu ska utgöra inriktningen för Sveriges arbete med Agenda 2030 gör det omöjligt för Sverige and bland annat att uppnå miljö- och klimatmålen och kommer leda till ökad polarisering och ökade ekonomiska orättvisor.

Hållbarhetsmålen i Agenda 2030 ska vara vägledande för politiken. Det är mål som satts upp tillsammans och som vi måste öka ansträngningarna för att nå. Detta görs bland annat genom att stärka förutsättningarna för det regionala och lokala hållbarhetsarbetet, stärka samarbetet med kommuner och regioner, civilsamhället och näringslivet.

Länsstyrelsens roll måste bli tydligare. Om omställningen ska lyckas måste alla vara delaktiga. Men Agenda 2030 ska inte bara uppfyllas i Sverige, utan i hela världen. Därför är det viktigt att behålla och utveckla den feministiska utrikes- och utvecklingspolitiken samt att fortsätta leva upp till våra åtaganden internationellt inom FN och andra multilaterala forum.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2022/23:1 Budgetpropositionen för 2023 utgiftsområde 2:

1. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2023 för stabilitetsfonden besluta om en kreditram på högst 50 000 000 000 kronor och en garantiram på högst 750 000 000 000 kronor (avsnitt 3.6.3).
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2023 för resolutionsreserven besluta om en kreditram på högst 100 000 000 000 kronor och en garantiram på högst 200 000 000 000 kronor (avsnitt 3.6.3).
3. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2023 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose Kammarkollegiets behov av likviditet i samband med inrättandet av nya myndigheter som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 250 000 000 kronor (avsnitt 4.6.2).
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2023 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose Kammarkollegiets behov av likviditet i det statliga försäkringssystemet som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 100 000 000 kronor (avsnitt 4.6.2).
5. Riksdagen bemyndigar regeringen att disponera de avgifter som tas ut med stöd av lagen (2022:900) om registrering av idéburna organisationer för registrering och tillsyn av idéburna organisationer (avsnitt 4.6.2).
6. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2023 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose Statens tjänstepensionsverks behov av likviditet i pensionshanteringen som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 100 000 000 kronor (avsnitt 4.6.4).
7. Riksdagen godkänner investeringsplanen för fastigheter och markanläggningar för 2023–2025 som en riktlinje för Fortifikationsverkets investeringar (avsnitt 5.6.1).
8. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2023 besluta att Fortifikationsverket får ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och markanläggningar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 30 000 000 000 kronor (avsnitt 5.6.1).
9. Riksdagen godkänner investeringsplanen för fastigheter och markanläggningar för 2023–2025 som en riktlinje för Statens fastighetsverks investeringar (avsnitt 5.6.2).
10. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2023 besluta att Statens fastighetsverk får ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i

- fastigheter och markanläggningar som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 15 200 000 000 kronor (avsnitt 5.6.2).
11. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2023 inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning enligt tabell 1.1.
 12. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2023 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.

Motioner från allmänna motionstiden 2022/23

2022/23:53 av Lotta Johnsson Fornarve m.fl. (V):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör inkludera hbtqi-frågorna i sitt genomförande av Agenda 2030 och i sina framstegsrapporter och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1244 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V):

Riksdagen anvisar anslagen för 2023 inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2022/23:2107 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP):

Riksdagen anvisar anslagen för 2023 inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning enligt förslaget i tabell A i motionen.

2022/23:2178 av Mikael Damberg m.fl. (S):

Riksdagen anvisar anslagen för 2023 inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2022/23:2206 av Martin Ådahl m.fl. (C):

Riksdagen anvisar anslagen för 2023 inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

BILAGA 2

Regeringens och motionärernas anslagsförslag

Anslag för 2023 inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		S	V	C	MP	
1:1 Statskontoret	108 272	±0	±0	-1 271	±0	
1:2 Kammarkollegiet	118 318	±0	±0	-381	±0	
1:3 Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter	23 050	±0	±0	±0	±0	
1:4 Arbetsgivarpolitiska frågor	1 693	±0	±0	±0	±0	
1:5 Statliga tjänstepensioner m.m.	15 206 904	±0	±0	±0	±0	
1:6 Finanspolitiska rådet	11 035	±0	-6 000	-30	±0	
1:7 Konjunkturinstitutet	78 255	±0	±0	-10 172	±0	
1:8 Ekonomistyrningsverket	211 395	±0	±0	-1 597	±0	
1:9 Statistiska centralbyrån	608 582	±0	±0	-4 671	±0	
1:10 Bidragsfastigheter	290 000	±0	±0	±0	±0	
1:11 Finansinspektionen	788 347	±0	10 000	-32 736	±0	
1:12 Riksgäldskontoret	364 014	±0	±0	-3 009	15 000	
1:13 Bokföringsnämnden	14 138	±0	±0	-69	±0	
1:14 Vissa garanti- och medlemsavgifter	110 116	±0	±0	±0	±0	
1:15 Statens servicecenter	915 068	50 000	±0	-4 350	±0	
1:16 Finansmarknadsforskning	59 953	±0	±0	-6	±0	
1:17 Upphandlingsmyndigheten	112 259	±0	±0	-354	±0	
Förslag till anslag utöver regeringens förslag						
99:1 Klimatinvesteringsmyndighet (KLIMA)	±0	±0	70 000	±0	±0	
99:2 Stockholmsinstitutet	±0	±0	20 000	±0	±0	
99:3 Avgifter staten som arbetsgivare	±0	±0	50 000	±0	±0	
99:4 Ökade lönekostnader, inkl. arbetsgivaravgifter	±0	±0	600 000	±0	±0	
99:5 avskaffa produktivitetsavdraget i pris- och löneomräkningsmodellen	±0	±0	±0	±0	±0	
99:6 Lönekostnader i staten	±0	±0	±0	-400 000	±0	
Summa för utgiftsområdet	19 021 399	50 000	744 000	-458 646	15 000	

BILAGA 3

Regeringens förslag till beställningsbemyndiganden

Det har inte väckts några motioner med anledning av regeringens förslag till beställningsbemyndiganden.

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Tids- period
1:10 Bidragsfastigheter	100 000	2024
Summa beställningsbemyndiganden inom utgiftsområdet	100 000	